

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार

वर्ष २, अंक १५]

सोमवार, एप्रिल ११, २०१६/चैत्र २२, शके १९३८

[पृष्ठे ३, किंमत : रुपये २३.००

असाधारण क्रमांक १७

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २०१६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ११.—महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता अधिनियम.	पृष्ठे १-३

दिनांक ७ एप्रिल २०१६ रोजी मा. राज्यपालांनी संमती दिलेला महाराष्ट्र विधानमंडळाचा पुढील अधिनियम माहितीसाठी, याद्वारे, प्रसिद्ध करण्यात येत आहे.

प्रकाश हिं. माळी,

सचिव,

महाराष्ट्र शासन,

विधि व न्याय विभाग.

सन २०१६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ११.

(माननीय राज्यपालांची संमती मिळाल्यानंतर “महाराष्ट्र शासन राजपत्रात” दिनांक ११ एप्रिल २०१६ रोजी प्रथम प्रसिद्ध केलेला अधिनियम.)

महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता अधिनियम.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नव्हते ;

१९६६ चा **आणि ज्याअर्थी**, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती २०१६ चा अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली होती ; आणि, म्हणून, त्यांनी दिनांक ५ फेब्रुवारी २०१६ रोजी महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) अध्यादेश, २०१६, प्रख्यापित केला होता ;

आणि ज्याअर्थी, उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रूपांतर करणे इष्ट आहे ; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या सदुसष्टाच्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

- (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ असे म्हणावे. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.
- (२) तो, दिनांक ५ फेब्रुवारी २०१६ रोजी अंमलात आला असल्याचे मानण्यात येईल.

सन १९६६ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४१ याच्या
कलम २५५ ची
सुधारणा.

२. महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “ उक्त संहिता ” असा केलेला आहे) याच्या कलम २५५ मध्ये, पोट-कलम (३) नंतर, पुढील पोट-कलमे समाविष्ट करण्यात येतील :— महा. ४१.

“(४) कोणत्याही महसूल किंवा भू-मापन अधिकाऱ्यापुढे दाखल केलेले कोणतेही अपील, ज्या दिनांकास असे अपील दाखल केले असेल त्या दिनांकापासून एक वर्षाच्या कालावधीच्या आत निकालात काढण्यात येईल :

परंतु, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ याच्या प्रारंभाच्या दिनांकापूर्वी २०१६ चा दाखल केलेले असे कोणतेही अपील, अशा प्रारंभाच्या दिनांकापासून एक वर्षाच्या कालावधीच्या आत निकालात काढण्यात येईल : महा. ११.

परंतु आणखी असे की, राज्य शासनास, किंवा जो अपील प्राधिकाऱ्यास वरिष्ठ असेल अशा, त्याबाबतीत पदनिर्देशित केलेल्या जिल्हाधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या अधिकाऱ्यास, असे कोणतेही अपील निकालात काढण्यासाठी अपवादात्मक परिस्थितीत, कारणे लेखी नमूद करून, आणखी सहा महिन्यांचा कालावधी वाढवून देता येईल.

(५) जर अपील प्राधिकारी, पोट-कलम (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीच्या आत कोणतेही अपील पुरेशा कारणाशिवाय निकालात काढण्यात कसूर करील तर, तो, त्यास लागू असलेल्या संबंधित शिस्तभंगविषयक नियमांनुसार शिस्तभंगाच्या कारवाईस पात्र ठरेल.”.

सन १९६६ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम क्रमांक
४१ याच्या कलम
२५७ ची
सुधारणा.

३. उक्त संहितेच्या कलम २५७ मध्ये,—

(क) पोट-कलम (१) मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु, दुय्यम अधिकाऱ्याच्या निर्णयाच्या किंवा आदेशाच्या दिनांकापासून पाच वर्षांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर, कोणत्याही महसूल किंवा भू-मापन अधिकाऱ्याकडून या पोट-कलमाअन्वये किंवा पोट-कलम (२) अन्वये अशी कोणतीही कार्यवाही सुरू करण्यात येणार नाही. ”;

(ख) पोट-कलम (३) मध्ये,—

(एक) पहिल्या परंतुकाच्या अगोदर, पुढील परंतुके समाविष्ट करण्यात येतील :—

“ परंतु, कोणत्याही महसूल किंवा भू-मापन अधिकाऱ्यापुढे दाखल केलेली कोणतीही कार्यवाही ही, ज्या दिनांकास अशी कार्यवाही दाखल केली असेल त्या दिनांकापासून एका वर्षाच्या कालावधीच्या आत निकालात काढण्यात येईल :

परंतु आणखी असे की, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ २०१६ चा याच्या प्रारंभाच्या दिनांकास, कोणत्याही महसूल किंवा भू-मापन अधिकाऱ्यापुढे, या कलमाखालील महा. ११. कोणतीही प्रलंबित कार्यवाही ही, अशा प्रारंभाच्या दिनांकापासून एका वर्षाच्या कालावधीच्या आत निकालात काढण्यात येईल :

परंतु तसेच, राज्य शासनास, किंवा जो पुनरीक्षण प्राधिकाऱ्यास वरिष्ठ असेल अशा, त्याबाबतीत पदनिर्देशित केलेल्या जिल्हाधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या अधिकाऱ्यास, अशी कोणतीही कार्यवाही निकालात काढण्यासाठी अपवादात्मक परिस्थितीत, कारणे लेखी नमूद करून, आणखी सहा महिन्यांचा कालावधी वाढवून देता येईल :

परंतु तसेच, जर पुनरीक्षण प्राधिकारी, पोट-कलम (३) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीच्या आत अशी कोणतीही कार्यवाही, पुरेशा कारणाशिवाय, निकालात काढण्यात कसूर करील तर, तो, त्यास लागू असलेल्या संबंधित शिस्तभंगविषयक नियमांनुसार शिस्तभंगाच्या कारवाईस पात्र ठरेल : ” ;

(दोन) पहिल्या परंतुकामध्ये, “ परंतु ” या मजकुराऐवजी “ परंतु तसेच ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(तीन) दुसऱ्या परंतुकामध्ये, “ परंतु आणखी असे की ” या मजकुराऐवजी “ परंतु तसेच ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ग) पोट-कलम (३) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ (४) पोट-कलम (१) किंवा (२) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही अधिकाऱ्याने त्यांअन्वये दिलेल्या आदेशावर पुनरीक्षण अनुज्ञेय असणार नाही ; परंतु, केवळ राज्य शासनाने, पोट-कलम (१) किंवा (२) अन्वये दिलेल्या अशा कोणत्याही आदेशात फेरफार करणे, त्याचे विलोपन करणे किंवा तो फिरवणे हे, कायदेशीर असेल.”.

२०१६ चा
महा. येत आहे.
अध्या. ३.

४. (१) महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) अध्यादेश, २०१६, हा, याद्वारे निरसित करण्यात

सन २०१६ चा
महाराष्ट्र अध्यादेश
क्रमांक ३ याचे
निरसन व
व्यावृत्ती.

(२) असे निरसन झाले असले तरी, उक्त अध्यादेशाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मुख्य अधिनियमान्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती किंवा कार्यवाही (काढण्यात आलेली कोणतीही अधिसूचना किंवा दिलेला आदेश यांसह) ही, या अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मुख्य अधिनियमाच्या संबंधित तरतुदींअन्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती, कार्यवाही किंवा यथास्थिति, काढण्यात आलेली कोणतीही अधिसूचना किंवा दिलेला आदेश असल्याचे मानण्यात येईल.